

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Плахотнюка Володимира Віталійовича
на тему «Забезпечення соціально-економічного добробуту регіонів
України в умовах децентралізації»,
представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 Економіка**

1. Актуальність теми дослідження.

В умовах глибоких соціально-економічних трансформацій, викликаних як внутрішніми реформами, так і зовнішніми загрозами, питання забезпечення добробуту громад набуває стратегічного значення для стійкості та розвитку держави. Запровадження реформи децентралізації в Україні створило нові передумови для посилення ролі місцевого самоврядування, однак було виявлено дисбаланси в управлінських підходах, інституційній спроможності громад та механізмах розподілу ресурсів. У цьому контексті дослідження, яке поєднує теоретичне осмислення поняття добробуту з прикладним аналізом потреб територіальних громад, відповідає як науковим, так і практичним запитам сучасного етапу розвитку державної регіональної політики.

Актуальність обумовлена також необхідністю формування нових моделей забезпечення добробуту, що поєднують економічні, соціальні та цифрові чинники розвитку регіонів, а також враховують воєнні та післявоєнні реалії в Україні. Міждисциплінарний характер дослідження дозволяє поєднати економічну теорію, публічне управління, соціальну політику та інструменти цифрової трансформації в єдину систему формування добробуту на рівні громад і регіонів. Такий підхід є особливо важливим у контексті формування нової парадигми регіонального розвитку, яка потребує не лише фінансової ефективності, а й соціальної справедливості та стійкості до зовнішніх викликів. Інтеграція ідей просторового планування, індикативного прогнозування та цифрових рішень свідчить про високу ступінь інноваційності та практичної спрямованості теми. Дисертаційне дослідження дозволяє розширити науково-методичні підходи до оцінки ефективності політики добробуту та формування адаптивних механізмів підтримки територій в умовах невизначеності.

Незважаючи на значну кількість робіт із цієї теми, проблема забезпечення соціально-економічного добробуту регіонів України в умовах децентралізації потребує подальших наукових розвідок.

Враховуючи вищевикладене, дисертаційна робота Плахотнюка В.В. є актуальною та своєчасною.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Актуальність дисертаційної роботи Плахотнюка В.В. безпосередньо пов'язана з науково-дослідним напрямом кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Державного податкового університету, а саме з комплексною науковою темою «Підприємництво в епоху глобальних трансформацій: виклики та перспективи розвитку» (2019–2024, державний реєстраційний номер № 0119U000718). Визначено та проаналізовано ключові регіони, що стали центрами прийому релокованих підприємств. Проаналізовано вплив релокації на соціально-економічний добробут регіонів, включаючи створення додаткових робочих місць, збільшення податкових надходжень та розвиток місцевої інфраструктури. Визначено основні виклики, з якими зустрічаються релоковані підприємства. (Акт впровадження від 28 травня 2024 року).

3. Особистий внесок дисертанта. Дисертаційна робота є самостійною науковою працею. Наукові положення, практичні рекомендації, висновки та пропозиції, винесені на захист роботи. Отримані автором самостійно. Особистий внесок автора у наукових працях, опублікованих у співавторстві, зазначається у списку публікацій здобувача.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Достовірність результатів та обґрунтованість висновків, які захищаються забезпечується використанням синтезу сучасних наукових розробок вітчизняних та зарубіжних вчених з питань забезпечення регіонального соціально-економічного добробуту. Достовірність досліджень та отриманих результатів обумовлюється належною інформаційною базою: дані державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Міністерства соціальної політики та Міністерства розвитку громад та територій; аналітичні дані офіційних сайтів провідних міжнародних організацій, зокрема USAID, ГО «Портал «Децентралізація», та рейтингових агентств; монографії та інша наукова література, електронні видання та інтернет-ресурси за темою дослідження, а також аналітичні розрахунки автора виконані у процесі дослідження, монографії, наукові статті вітчизняних та зарубіжних вчених, результати власних спостережень автора.

Дисертаційна робота виконана здобувачем особисто, містить наукові положення та нові наукові результати, що характеризуються як науково

значимі з огляду на потреби теорії та практики за спеціальністю 051 «Економіка».

Цінність дисертаційної роботи полягає в поєднанні теоретичного аналізу та практичних рішень щодо забезпечення соціально-економічного добробуту регіонів України в умовах децентралізації. У роботі основними теоретичними та практичними результатами, що становлять наукову новизну дисертаційної роботи, характеризують особистий внесок автора і виносяться на захист, є наступні:

Обґрунтовано необхідність розгляду органів місцевого самоврядування як центрального елементу системи забезпечення соціально-економічного добробуту регіонів для формування стратегій розвитку, управління бюджетними ресурсами та координації взаємодії між громадянськістю, бізнесом і державними структурами на регіональному рівні. Відмінність від існуючих підходів полягає в переході від фрагментарних моделей, де органи місцевого самоврядування не розглядалися як основний координатор міжсекторальної співпраці в контексті забезпечення добробуту населення до комплексного підходу, заснованого на принципах синергії та партнерства. Практичне значення та потенційні наслідки впровадження запропонованого підходу полягають у створенні фінансово спроможних громад, зміцненні ролі місцевого самоврядування, підвищенні ефективності використання бюджетних ресурсів, активізації участі громадян і місцевого бізнесу в управлінні розвитком територій, а також у формуванні довгострокових стратегій соціально-економічного добробуту, адаптованих до потреб конкретного регіону.

Удосконалено підходи до формування регіональної політики шляхом поглибленого аналізу теорії «полюсів зростання» та її зіставлення звітчим досвідом реалізації реформи децентралізації. Такий підхід у поєднанні з аналізом сучасних наукових напрацювань щодо забезпечення регіонального добробуту дозволив обґрунтувати напрями формування мережі міст-полюсів. Визначено, що такі міста можуть відігравати роль нових центрів тяжіння соціально-економічного розвитку в умовах укрупнення районів та посилення інституційної спроможності громад у рамках реформи децентралізації.

Удосконалено підходи до стратегічного забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів шляхом вивчення існуючих моделей регіонального розвитку та їх адаптації до сучасних умов, що дало змогу обґрунтувати доцільність застосування «акупунктурного підходу» у реалізації стратегій добробуту громад. Запропоновано використовувати цей

підхід якінструмент локального впливу на ключові точки соціально-економічноїнапруги з урахуванням дії кризових чинників, що формують суспільнінастрої. Такий підхід дозволяє забезпечити точкову, але ефективну реакціону локальні виклики, сприяючи підвищенню стійкості та адаптивностігромад.

Набули подальшого розвитку методологічні підходи до оцінки та забезпечення соціально-економічного добробуту регіонів, а саме для наукового обґрунтуваннявисновків було застосовано коефіцієнтний аналіз на основі BOOST-методології, що дозволило комплексно оцінити рівень соціально-економічного добробуту областей України. Подальшим кроком сталопроведення SWOT-аналізу, у якому враховано кластеризацію регіонів заознакою адміністративної диференціації (західні, східні, північні, південніта центральні регіони). На основі виявлених проблем і потенціалів у межахцієї класифікації здійснено систематизацію та адаптацію підходів доформування стратегій соціально-економічного добробуту, з урахуваннямспецифіки кожної групи регіонів та потреб їх громад.

Набули подальшого розвитку концептуальні засади цифрової трансформації місцевогосамоврядування в контексті забезпечення соціально-економічногодобробуту регіонів шляхом аналізу досвіду інтеграції світових практикцифровізації у сферу публічного управління, а також результатіввпровадження в Україні електронних сервісів, зокрема застосунку «Дія». Цедало підстави для наукового обґрунтування доцільності створення тавпровадження на національному рівні системи «Цифрове місто» якінструменту підвищення ефективності місцевого самоврядування.Запропонована система має забезпечити підвищення рівня добробутугромад шляхом оптимізації надання адміністративних послуг, посиленняпрозорості бюджетних процесів на місцевому рівні, а також стимулюванняучасті громадян і бізнесу в розвитку територіальних громад.

5. Наукове та практичне значення отриманих результатів полягає у розробці рекомендацій, які спрямовані на удосконалення науково-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо забезпечення соціально-економічного добробуту регіонів України в умовах децентралізації.

Окремі результати дослідження знайшли своє відображення у діяльності органів місцевого самоврядування. Зокрема, практична спрямованість отриманих теоретичних, методичних розробок підтверджується довідками про впровадження у діяльність: Гайсинської міської ради, Вінницької області (від 10.04.2025 р. №02.2-08/02.-17-709); Кунківської сільської ради Гайсинського

району, Вінницької області (від 11.04.2025, №241); Новгород-Сіверської міської ради, Чернігівської області (від 04.03.2025 №04-20/846). Результати дисертаційної роботи використовувалися зазначеними органами місцевого самоврядування при розробці програм соціально-економічного розвитку регіонів, а також при підготовці та ухваленні управлінських рішень, спрямованих на підвищення добробуту населення в умовах децентралізації.

6. Повнота опублікованих результатів дисертації. З 2021-2025 роки основні наукові положення, практичні рекомендації, висновки, пропозиції авторки за результатами дослідження, які засвідчують науковість та апробацію і відображаються в наукових працях і додаткових матеріалах опублікованих у **19** наукових працях обсягом **6,8** д. а. (**5,7** д. а. належить особисто автору), а саме: 7 статей (5 д.а.) опубліковані у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, **2** з яких – у співавторстві (4,3 належить особисто автору), **12 тез** (1,8 д. а., належить особисто автору 1,4 д.а.) доповідей опубліковані у збірках за результатами роботи міжнародних та всеукраїнських конференцій.

***Статті у наукових виданнях, включених до
переліку наукових фахових видань України***

1. Плахотнюк В. В. «Альтернативні сценарії цифрового майбутнього». Бізнес Інформ. 2023. №8. С. 127–137. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-8-127-137> (**0,8 д.а.**)
2. Плахотнюк В. В. Теоретичні основи забезпечення фінансової самостійності регіонів. Економіка та суспільство. Випуск № 56/2023. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-157> (**0,7 д.а.**)
3. Піжук О. І., Плахотнюк В. В. «Інноваційні підходи до розвитку регіонів: концепція «цифрового міста». Проблеми економіки. 2024. №4. С. 154–160. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-4-154-160> URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2024-4_0-pages-154_160.pdf (**0,7 д.а.**)
4. Плахотнюк В.В. «Соціально-економічний розвиток регіонів України: виклики та стратегічні перспективи». Видання - Економіка та суспільство. Випуск № 70/2024. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/70> (**0,9 д.а.**)
5. Плахотнюк В.В. «Вплив релокації підприємств на соціально-економічний добробут регіонів України». Актуальні проблеми інноваційної економіки та права випуск №6 URL: <http://apie.org.ua/uk/publications-uk/2024-6/> (**0,7 д.а.**)
6. Плахотнюк В.В. «Фінансова самодостатність місцевих бюджетів в умовах кризових викликів». Видання - Український журнал прикладної економіки та техніки. Випуск №4. URL: <http://ujae.org.ua/publications/2024-4/> (**0,5 д.а.**)
7. В.В. Плахотнюк, О.І. Піжук «Інтегрована методика оцінки фінансової спроможності місцевих бюджетів». Актуальні проблеми економіки. № 12 (282), 2024. DOI: 10.32752/1993-6788-2024-1-282-147-156 URL: <https://eco-science.net/wp->

апробацію матеріалів дисертації
Матеріали конференцій, які засвідчують
апробацію матеріалів дисертації

1. Плахотнюк В.В., Піжук О.І. Ризики припинення діяльності підприємства для розвитку місцевих бюджетів у період коронакризи. Економічні перспективи підприємництва: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (18–19 лютого 2022 р., м. Ірпінь). Ірпінь: ДПУ, 2022. (0,1 д.а.)

2. Plakhotniuk V. V., Kovalenko Yu. M. The role of taxes in ensuring the welfare of regions. Scientific community: interdisciplinary research: materials of the 6th International Scientific and Practical Conference (дата і місце проведення потребують уточнення). 2022. (0,1 д.а.)

3. Plakhotniuk V., Onuchak L. V. Vectors of post-war development of the regions of Ukraine. Ukraine of the Future: Challenges, Realities, Strategies: materials of the 21st All-Ukrainian Student Scientific and Practical Online Conference (28 May 2022, Irpin). Irpin: State Tax University, 2022. URL: <https://www.nusta.edu.ua/-en/2022/05/28/vidbulasya-hhi-vseukrayinska-studentska-naukovo-praktychna-internet-konferenciya-inozemnymy-movamy-ukrayina-majbutnogovyklyky-realiyi-strategiyi> (0,2 д.а.)

4. Плахотнюк В. В., Піжук О. І. Особливості використання коштів місцевих бюджетів у період воєнного стану. Економіка підприємства: вектори розвитку в умовах глобальних змін: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (27–28 травня 2022 р., м. Вінниця). Вінниця: Молодий вчений, 2022. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/eko/52may2022/52may2022.pdf> (0,2 д.а.)

5. Плахотнюк В. В., Піжук О. І. Вектори післявоєнного розвитку регіонів України. Фінанси, економіка, право та війна: матеріали Міжнародного конгресу (27 квітня 2022 р., м. Ірпінь). Ірпінь: Державний податковий університет, 2022. URL: <https://www.nusta.edu.ua/2022/04/27/u-podatkovomu-vidbuvsya-mizhnarodnyj-kongres-finansy-ekonomika-pravo-vs-vijna> (0,2 д.а.)

6. Плахотнюк В. В. Проблеми розвитку підприємств під час війни. Економічні перспективи підприємництва у воєнні часи та опісля: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, секція 2 Моделі державної політики розбудови підприємництва та підприємницького середовища (22 травня 2023 р., м. Ірпінь). Ірпінь: ДПУ, 2023. (0,1 д.а.)

7. Плахотнюк В. В. Вектори залучення цифрових технологій для підтримки соціально-економічного розвитку регіонів України. Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи: збірник тез XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (7 грудня 2023 р., м. Київ). Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, факультет економіки та управління, 2023. (0,2 д.а.)

8. Плахотнюк В. В. Перспективи використання цифрових технологій для забезпечення сталого регіонального розвитку. Трансформація фіскальної політики в умовах євроінтеграції: матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (8 грудня 2023 р., м. Ірпінь). Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. (0,1 д.а.)

9. Плахотнюк В. В. Економічна сутність місцевих бюджетів та підходи до забезпечення їх фінансової спроможності. Modern research in science and education: materials of the IV International Scientific and Practical Conference (7–9 December 2023, Chicago, USA). Chicago, 2023. (0,1 д.а.)

10. Плахотнюк В. В. Вектори забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів. Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи: збірник тез XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (12 грудня 2024 р., м. Київ). Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, факультет економіки та управління, 2024. URL: https://feu.kubg.edu.ua/images/FEU/KF/3/12/22/ZBIRNYK_TEZ_12.12.2024.pdf (0,2 д.а.)

11. Плахотнюк В. В. Формування податкових надходжень до місцевих бюджетів в умовах євроінтеграційних процесів. Трансформація фіскальної політики в умовах євроінтеграції: матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (22 листопада 2024 р., м. Ірпінь). Ірпінь: Державний податковий університет, 2024. URL: https://dpu.edu.ua/images/2024/Photo_dlya_novyn_2024/Naukovi%20zahodi/11%20listopad%20Naukovi%20zahodi/22%2011/Programa%20panelnih%20diskusij_Transformacia_fiskalnoi_politiki.pdf (0,1 д.а.)

12. Плахотнюк В. В. Вектори економічного відновлення регіонів України у післявоєнний період. Синергетичні драйвери розвитку обліку, податкового аудиту та бізнес-аналітики: збірник тез за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (6 травня 2025 р., м. Ірпінь). Ірпінь: Державний податковий університет, 2025. 706 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний депозитарій. ISBN (уточнити) (0,2 д.а.)

7. Характеристика особистості здобувача.

Плахотнюк Володимир Віталійович народився 8 травня 1998 року в м. Гайсин, Вінницької області.

Освіта - повна вища.

Протягом 2015 – 2019 рр. здобував вищу освіту в Університеті державної фіскальної служби України, *бакалавр*, спеціальність «Фінанси і кредит».

Протягом 2019 - 2021 рр. - здобувала вищу освіту у Університеті державної фіскальної служби України, *магістр*, спеціальність: «Фінанси, банківська справа та страхування», програма: «Фінансова аналітика».

У 2021 році вступив до аспірантури Державного податкового університету за спеціальністю 051 «Економіка» на денну форму навчання (наказ №1046 від 19.08.2021 року).

У тому ж році Вченою радою Державного податкового університету науковим керівником аспіранта Плахотнюка В.В. було призначено д.е.н., професора кафедри управління та бізнес - адміністрування Піжук Ольгу Іванівну, та затверджено тему дисертаційного дослідження «Забезпечення соціально-економічного добробуту регіонів України в умовах децентралізації» від 23.11.2021р. наказ №14.

Під час навчання в аспірантурі Плахотнюк В.В. в повному обсязі виконав освітню складову, склав всі передбачені освітньо-науковою програмою екзамени, заліки, пройшов практичну педагогічну підготовку та склав комплексний підсумковий іспит з фаху. Термін навчання в аспірантурі 01.10. 2021 – 01.10.2025 рр.

Трудова діяльність: Досвід роботи

З 2019 по 2020 рр. - фахівець відділу прогнозування Науково-дослідного інституту фіскальної політики (Університет державної фіскальної служби України).

З 2024 року - вчитель економіки та фінансової грамотності, вчитель математики. Розробник навчально-практичних напрямів для 5-10 класів з фінансової грамотності базового рівня та STEM профілю (НВК «Міжнародний ліцей МАУП»).

01.10.2021 - теперішній час - аспірант кафедри управління та бізнес - адміністрування, Державного податкового університету, м. Ірпінь, Україна.

8. Оцінка мови та стилю дисертації

Наукова праця Плахотнюка В.В. є дисертаційним дослідженням, виконаним українською мовою згідно з усіма вимогами наукового стилю. Зміст роботи викладено логічно та послідовно, а результати дослідження наочно представлені за допомогою рисунків і таблиць, що полегшує сприйняття інформації. Дисертація має стандартну структуру, включаючи вступ, три розділи, висновки, бібліографію та додатки. Загальні та проміжні висновки є глибокими, містять чітке формулювання отриманих результатів та їхнє практичне значення для суб'єктів господарювання. Список використаних джерел оформлено відповідно до ДСТУ.

9. Загальний висновок

Дисертаційна робота Плахотнюка Володимира Віталійовича на тему «Забезпечення соціально-економічного добробуту регіонів України в умовах децентралізації» є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблематики і містить оригінальні підходи до розв'язання теоретичних та практичних завдань щодо формування та забезпечення добробуту регіонів України.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повністю обґрунтовані та аргументовані і отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У 19

публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертаційного дослідження. З них 7 відповідають пп. 8-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12 січня 2022 р. № 44. Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові задачі вирішені повністю. Результати дослідження, висновки та рекомендації мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення. Наукові публікації здобувача достатньо повно розкривають зміст проведеного дослідження, їх обсяг та кількість відповідають вимогам МОН України.

За актуальністю, науковим рівнем, практичною цінністю отриманих результатів дисертаційна робота Плахотнюка В.В. на тему «Забезпечення соціально-економічного добробуту регіонів України в умовах децентралізації» повністю відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації від 12.01.2017 р. № 40 та Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку присуд ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12.01.2022 р. № 44. З урахуванням змісту дисертації, а також зважаючи на професійні якості здобувача Плахотнюка Володимира Віталійовича, дисертаційна робота рекомендується для подання до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 051 Економіка.

Головуючий на засіданні:

**Доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри управління та бізнес-
адміністрування Факультету податкової
справи, обліку та аудиту
Державного податкового університету**

СЛЮСАРЕВА Л.В.